



Doopsgezinde Gemeente Drachten-Ureterp en Doopsgezinde Gemeente Leeuwarden

Een buitendienst op 21 maart 2021

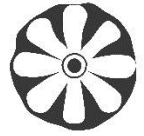
opgenomen bij de boerderij van Murk Nijdam

Organist: Gerben Bergstra; zanger: Syb van der Ploeg

voorgangers: Pieter Witteveen en Roelof Akse

Bijbellezing door Hermien Nijboer

Thema: *Leven van wat komt*



doopsgezinde
gemeente
leeuwarden

* Orgelspel

* Aansteken van de kaars

* Bemoediging en groet mei wurden fan Psalm 19

* *Frysk liet*, op melodie van 'Morning has broken'

* Bibellêzing Genesis 1: 1-23 (Nije Fryske Oersetting) troch Hermien

* *Liet oer de Skries*

* Overdenking 1 over de eerste drie scheppingsdagen



Dit is het begin. Alles is stil, bewegingsloos. Alles is leeg. Er is geen leven. Geen vogel fluit, geen vis glinstert in het water, geen mens vult de ruimte met geluid. Er heerst alleen pure stilte. Geen wind zucht en geen geest zweeft over de wateren. Van Gods scheppen is nog niets vernomen. Zonder begin is er niets, geen tijd en ruimte, geen leven en lucht. Zonder verhaal is er geen beeld en geen idee om de ruimte mee te vullen. Met het scheppen van God en het herscheppen van mensen in taal en verhaal neemt de geschiedenis een aanvang.

Zo begint Ellen Verwolde haar boek: Verhalen over het begin. Het scheppingsverhaal in Genesis is het eerste boek van de bijbel.....en beschrijft het begin. Maar dit begin wordt pas verteld nadat het volk Israël al heel wat heeft meegemaakt en doorstaan. De aartsvaders, de slavernij in Egypte, de woestijnreis, de vestiging in het land Kanaän, het tijdperk van de koningen. Pas tijdens de ballingschap in Babylon ontstaan de verhalen van Genesis. De ballingen worstelden met de vraag 'Hoe is het zo gekomen in de wereld dat we hier gevangen zitten' Zo kan het toch niet bedoeld zijn met de schepping. Maar vragen naar het begin zijn niet gemakkelijk te beantwoorden, want wat was er voor het begin van de wereld? Hoe we ook doorvragen we komen er niet achter. De rabbijnen, die eeuw in eeuw uit met de Schriften bezig geweest zijn hebben met deze vraag gespeeld en ze vroegen zich af, waarom de bijbel in het Hebreeuws met de letter 'beth', een b begint en ze komen met een diepzinnige verklaring n.a.v. de vorm van deze Hebreeuwse letter: Naar drie kanten is de letter gesloten en men leest in het Hebreeuws van rechts naar links.



Met deze letter begint Genesis zodat we ons niet zullen afvragen wat boven, onder of achter ons is, maar zullen luisteren naar hetgeen komt. Het gaat om leven dat komt. De geschiedenis van God met de mens gaat beginnen. En zo horen we dat uit het niets God de

hemel en de aarde scheidt. God begint met orde in de chaos te scheppen. En niet voor niets is scheppen een van de belangrijkste woorden in dit verhaal. Maar er moet nog even opgemerkt worden dat zelfs het begin niet echt te omschrijven is. Want hoe kun je van het begin spreken als er nog geen tijd is? Wij mensen kunnen slechts denken door ervaringen, gevoelens, daden te verbinden aan situaties die gesitueerd zijn in de tijd en in de ruimte. Maar mensen zijn er nog niet, er is zelfs nog geen eeuwigheid. Pas met de schepping ontstaat de tijd, de ruimte. In het scheppen van het licht vindt de eerste dag haar oorsprong. En de schepping gebeurt niet op een moment in de tijd, maar de tijd wordt met de wereld geschapen. En God? God was er al. Hij bestond niet zozeer voorafgaande aan de tijd, want zonder tijd kan er niets vooraf gaan. God is buiten de tijd. En de mens de schepselen komen pas in de tijd tot bestaan. Nu gaan we verder, van wat er komt, wat er te gebeuren staat. We gaan beginnen. Er komt een scheiding tussen licht en duisternis, het licht is de dag, de duisternis de nacht. Er is zwart en wit. De wereld krijgt kleur, al is het nog zwart-wit. God zag dat het licht goed was, en **dat** nadat de nacht voorbij is, de Joden leven naar het licht toe, de eerste dag is een feit. Nu wordt het tijd voor de tweede scheppingsdag. God maakt de scheiding tussen wateren en wateren, het uitspansel boven de en het uitspansel onder. Hoog tijd voor de derde dag, om het water van het land te scheiden. De verzamelingen wateren noemde hij de zeeën en het droge noemde hij aarde. En op de derde dag zag God dat het goed was.....en vervolgt dan: dat de aarde jong groen voortbrengt, dat zaad dragend is en vrucht dragende bomen met vruchten naar hun soort dat zijn zaad erin heeft over heel de aarde...en zie het jonge groen ontspruit. Het leven ontkiemt, wat begonnen is heeft toekomst.

We mogen het als een wonder zien. Nu zijn alle voorwaarden vervuld om het leven op aarde voor plant, dier en mens mogelijk te maken. God zag dat het goed ging met zijn scheppingswerk. Het zaad is gezaaid en mag vrucht dragen en opnieuw zaad geven om in een eeuwig samenspel steeds opnieuw te ontkiemen en vrucht te dragen. De basis voor de circulaire economie is hierbij in Genesis gelegd. Hemel en aarde zijn een geschenk zomaar in het heelal ontstaan, een groot mysterie. Maar God is nog niet klaar met zijn scheppingswerk. Het is tijd voor een nieuwe dag!

* *In Nije Dei*

* Overdenking 2 over de scheppingsdagen vier en vijf

Mijn zusters en mijn broeders,

Sjoch om my hinne

Der komt mar ien tins op

Dit lân is gjin lân

Mar in katedraal foar God!

Kijk om mij heen

Er komt maar één gedachte op

Dit land is geen land

Maar een kathedraal voor God!

Op die vierde dag van de schepping ontstaat er onderscheid tussen licht en donker, onderscheid tussen dag en nacht. Ik wil daar enkele dingen over zeggen.

In de eerste plaats is het belangrijk dat we kunnen onderscheiden!

'Onderscheid maken' is een belangrijk werkwoord. *Ja* van *nee* te onderscheiden.

Groen van *grijs* te onderscheiden.

Hoe komen we tot die onderscheiding?

Er is licht nodig; in 't volle licht kun je waarachtigheid ontdekken.

In 't schemer of in 't duister kun je moeilijk aftasten en wegen.

In 't schemergebied van waar- of onwaar ben je al te beïnvloedbaar.

Er verschijnen invloeden van *schijn* waarheden; van halve waarheden of volkomen leugens die prachtig aangekleed zijn.

M.a.w. je hebt achtergrond informatie nodig. We hebben onafhankelijke journalisten nodig, die onderzoek voor- en achter de schermen doen.

En naast onafhankelijke journalistiek hebben we onafhankelijke rechtspraak nodig.

Naast deze organen, die voortdurend kritisch beschouwd moeten worden, is het goed om ook kritisch naar je eigen onderscheidingsvermogen te zijn.

In kritische vragen aan jezelf oprecht te zijn over invloed en biografie.

Oprecht zijn over beweeg redenen en onderhuidse verlangens.

Je vermogen om te onderscheiden is te vergelijken met een ruwe edelsteen.

Om 't licht van waarheid te weerkaatsen, vraagt zij om kundige bewerking.

Het tweede facet van die vierde dag, welke ik onder uw aandacht wil brengen, is het onderscheid tussen licht en donker. Ik bedoel daarmee het letterlijke onderscheid.

Er is een dag ... en ... er is een nacht!

Door middel van kunstlicht hebben we de dag kunstmatig verlengt.

Voor het welzijn van de schepping heeft dat kunstmatige licht zijn begrenzing.

Je kunt niet 24 uur per etmaal in een verlichte omgeving leven. Voor rust hebben we nacht nodig.

Voor 't nachtleven is er *donker* nodig. Dat is goed voor de nachtdieren, dat is verkwikkend voor de *dag*dieren. Naast stilte- is het *donker* van de nacht nodig om te herstellen.

In onze 24-uurs economie onderschatten we deze verkwikkende eigenschappen.

Het is goed dat zon en maan elkaar afwisselen.

Dan volgt de vijfde dag! Er verschijnen levende wezens!

Laat 't water wemelen van leven. En laat de hemelse luchten wemelen van leven.

Ieder schepsel volgens eigen aard. Wat een verscheidenheid volgt er dan!

Er ontstaat een grote biodiversiteit; in 't zoute en zoete water, van vliegende wezens, van kolibrie tot condor.

Hier raakt theologie de biologie. Schepping kent geen éénduidigheid.

'elk neffens eigen aard' beschrijft de grote variatie.

Er zijn verbanden tussen die variaties, allerlei verbanden tussen die eigen aardigheden

Er zijn verbanden tussen 't kleine, krioelende leven, tussen insecten, wormen, weidevogels.

Er zijn verbanden tussen water, kruiden en gras in diverse soorten.

Wanneer we 't landschap als een biljartlaken gaan inrichten; dan volgt er, *op den duur*, een bittere prijs van eenzijdigheid: verlies van kleur en smaak!

Verlies van weerbaarheid en harmonie. Verlies van grutto, Kieviet en Tureluur.

Op die vijfde dag klinkt voor 't eerst *goddelijke zegen!*

In deze context betekent dat vooral: *vruchtbaar maken; gezegend tot vruchtbaarheid,*

'Win oan yn tal!' Lit de fûgels tanimme op ierde!

Dan hebben deze prachtige weidevogels wél schoon water nodig, en insecten en rust!

Vele vogels en vissen ... *'elk neffens eigen aard'*.

Pas veel later volgt de mens; al die nazaten van Adam & Eva zouden best een toontje lager mogen zingen. En zich bezinnen over erfgoed; *op de plaats rust...;*

Om te genieten, om zich te bekeren ...

Op de plaats rust ... sabbat!



Tjirk / Tureluur

* Orgelspel over de zevende dag, *de Sabbat*

* Gebeden door Pieter en Roelof

* Collecte voor Agrarisch Natuurfonds Fryslân (DG Drachten-Ureterp)

Het *Agrarisch Natuurfonds Fryslân* (ANF) zet zich in voor de agrarische natuur in Frylân. ANF verwerft boerenland om de weidevogel voor Fryslân te behouden.

en voor de Voedselbank (DG Leeuwarden, info Roelof)

In Nederland leeft meer dan een miljoen mensen onder de armoedegrens. De voedselbanken helpen de armsten door ze tijdelijk te voorzien van voedselpakketten. Om onze klanten van voldoende eten te kunnen voorzien, werken wij samen met bedrijven, instellingen, overheden en particulieren. Zo zorgen we er samen voor dat armoede wordt bestreden, voedseloverschotten verdwijnen en het milieu minder wordt belast.

* Slotlied *Er moet een tuin zijn voor de wereld* (Hendrik van der Meer)

* Zegenbede

* Orgelspel improvisatie op melodie van NL 425 *Vervuld van uw zegen*

We doven de kaars en nemen in onze gedachten het licht mee in de wereld.



* * * * *

Mededelingen

De diensten worden op video opgenomen en zijn via de website van de gemeente, onder het kopje 'Preken en luisterdiensten', tot de daaropvolgende zondag te bekijken. Helaas moet dit vanwege de regels van Buma/Stemra, anders kost het de gemeente heel veel geld i.v.m. copyrights.

📄 www.doopsgezindenleeuwarden.nl

Op 21 maart 2021 is de voedselbankactie. Er is behoefte aan: koffie, koffiemelk, thee, houdbare melk, spaghetti/macaroni, pastasaus/mix, jam, pindakaas, vlees in blik, vis in blik, groente in pot/blik, aardappelpuree, soep blik/pak, vloeibare margarine, beschuit/crackers, en suiker. Vanwege voedselveiligheidsredenen mogen producten niet zelf bereid zijn. De producten moeten houdbaar zijn, verpakkingen moeten nog op fabriekswijze dicht zitten en mogen niet over datum zijn.

Ook verzamelt de voedselbank DE-punten voor koffie en lege eierdozen. U kunt uw bijdrage in tas of doos bij Appie brengen, alle dagen in maart tot aan de voedselbankactie (niet op maandag, Appie's vrije dag). Dan graag wel een afspraak maken op telefoonnummer: 06 – 202 985 91 of 058 – 212 40 73.

Mededelingen voor de liturgie graag uiterlijk vrijdag 12.00 uur e-mailen naar: Hannab@online.nl en ellesfeenstra@outlook.com
Bovenstaande mededelingen vindt u ook op www.doopsgezindenleeuwarden.nl

Muziek Syb van der Ploeg.

Liederen (NL) overgenomen uit Liedboek – zingen en bidden in huis en kerk.

